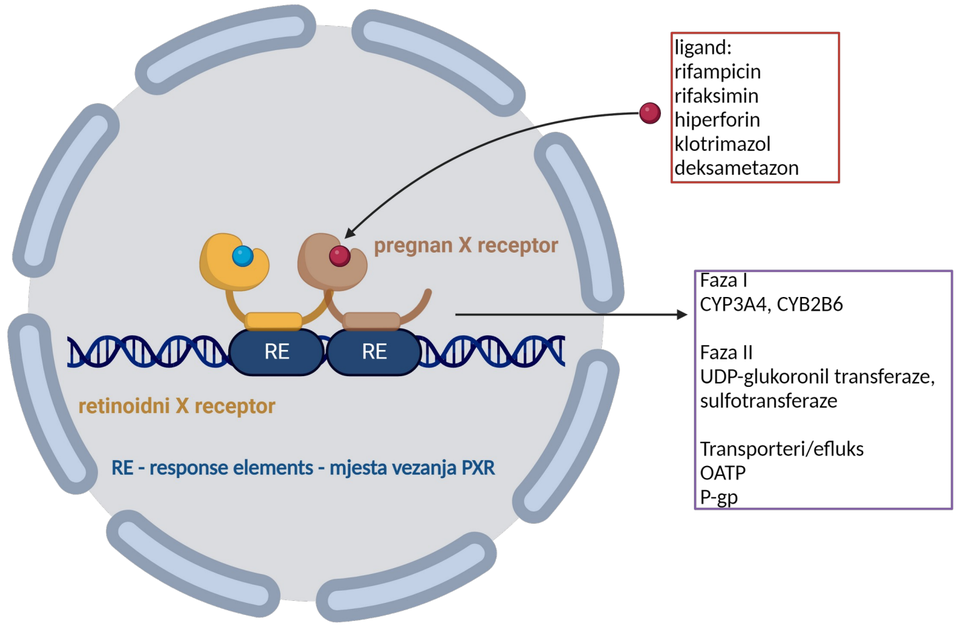

HRVATSKO DRUŠTVO
ZA SUPLEMENTACIJU
U MEDICINI
Hotel Sheraton,
Zagreb
22.-25.10.2026.
JESENSKA AKADEMIJA
SUPLEMENTACIJE
U MEDICINI
FITOTERAPIJA – PSIHOTERAPIJA
Stribor Marković

Krenimo od tragedije

- pacijentu u SAD-u je započeto liječenje simvastatinom
- do pada kolesterola došlo je tek nakon najviše doze
- za tri mjeseca umro je od rabdomiolize

- kao i sok grejpa, ovakvi slučajevi su potaknuli širenje svijesti o interakcijama ne samo prirodnih tvari, već i lijekova između sebe

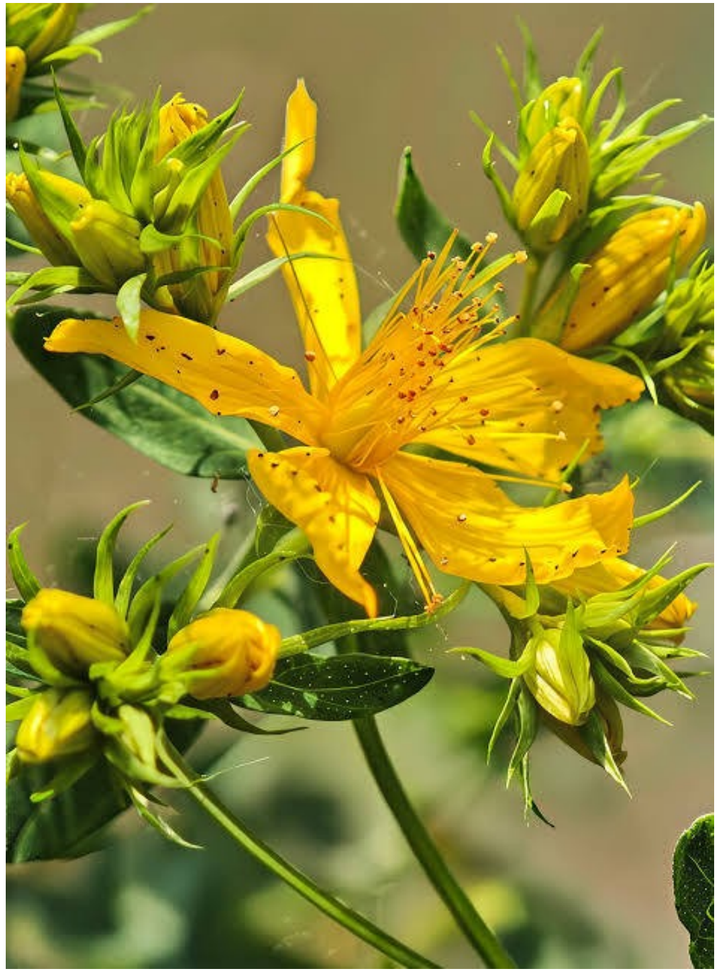

Kolika je doista razlika

- gospina trava je djelotvoran antidepresiv
- slalom između lijekova, uvođenje i prestanci drugih lijekova i kroničnost liječenja depresije su bili prevelik izazov

- mehanizam djelovanja preko TRPC6 receptora i frapantna sličnost mehanizma s SSRI, prateći i sličnost reakcija biomarkera poput BDNF, otvorilo je pitanje – koliko je doista različita

- kaos na tržištu – patvorenje drugim vrstama, niske doze - nedjelotvorne

Bilo je potrebno pronaći razliku

- vrtni šafran (Crocus sativus)
- ne pokazuje predkliničku sličnost mehanizma djelovanja u odnosu na inhibitore ponovne pohrane monoamina
- dijeli s njima onset djelovanja (nekoliko tjedana)
- nema relevantnih interakcija
- smije biti, uz dozu razuma, *add-on*

- slabost: već sada postoji puno patvorina, a i postavlja se pitanje doze 15 mg 2x *versus* veće doze
- pitanje: koliko će to individualno odgovarati ljudima

Pogled prema mogućoj budućnosti

- psilocibin
- mehanizam
  - 5-HT2A receptor
  - TrkB (Tropomyosin receptor kinase B) daleko većim afinitetom od SSRI – jedan od mehanizama neuroplastičnosti
- jasan *dose response* u kliničkim studijama

- glavna prepreka i za pacijente/ice i liječnice/liječnike bit će frekvencija doziranja
  - jednom u više mjeseci ili jednom pa potom ništa (ili do individualne potrebe)

Nije isto ako se čini isto

- odoljen (Valeriana officinalis) i pasiflora (Passiflora incarnata) djeluju na GABA
  - …ergo, nema razlike u odnosu na benzodiazepine

Mehanizam	pasiflora	odoljen	benzodiazepini
vezanje na subtip GABA A	α, β (jednako za β1, β2, β3)	β2, β3	α1, α2, α3, α5, γ
djelovanje na reuptake	da	da	ne
GABA transaminaza	ne	da	ne
NMDA receptori	ne (ili nepoznato)	da	ne/indirektno
Povećanje pentobarbitalom induciranog sna	ne	da	da

Stres

- što uopće znači prevencija u tegobama živčanog sustava?
- više biljaka EMA je pozicionirala u kontekstu stresa
- mehanizmi su šaroliki, a planetarno razvikani kortizol nije ni približno jedini mehanizam
  - veća senzitivnost glukokortikoidnog receptora, regulacija **NPY** i **DHEA**, **SIRT1** regulacija mitohondrija
- ružičasti žednjak (Rhodiola rosea) i sibirski ginseng (Eleuterococcus senticosus)
- jedne od rijetkih biljaka koje nemaju svoju pravu „sintetsku zamjenu”

- problem: doziranje, ogroman kaos s kvalitetom, pogotovo od ružičastog žednjaka

Hvala na pažnji, pitanja